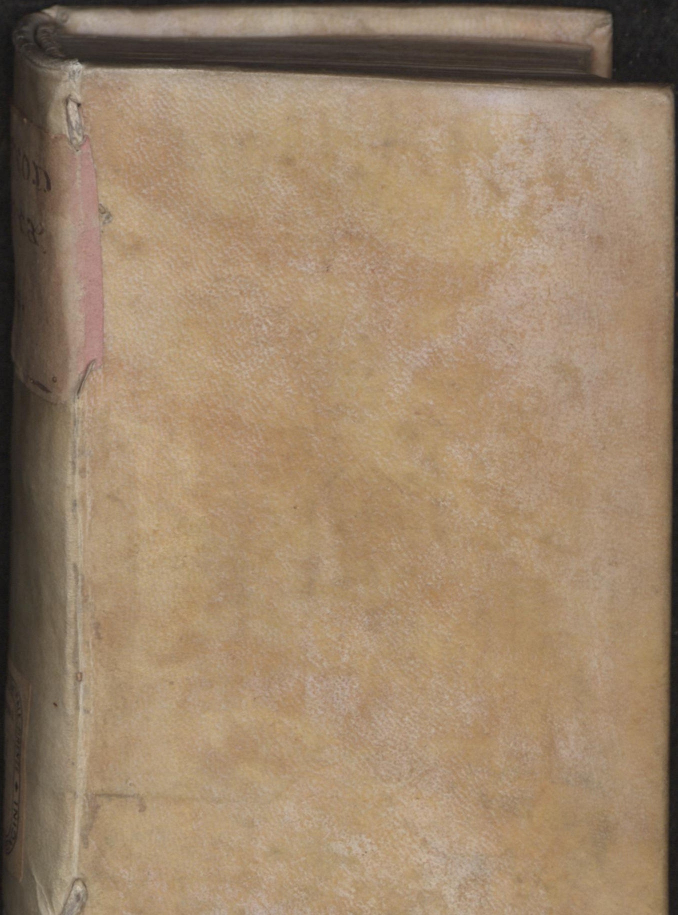

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

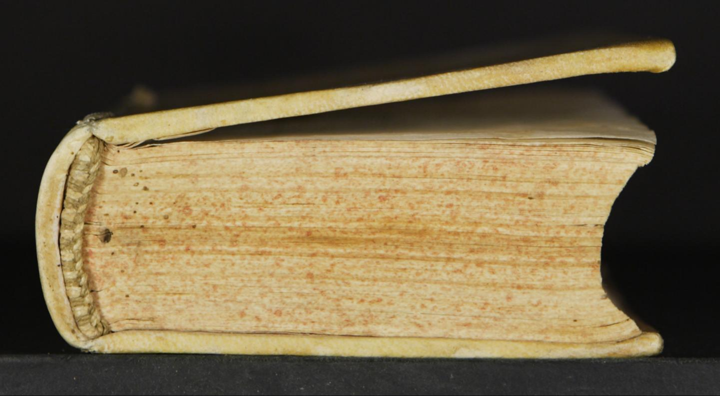

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

Ald. 3/5
41-43

Ex Libris Joannis Nencini
1874

BIBLIOTECA N…
RACC…

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE - FIRENZE
ALDINI
III
5
41
RACCOLTA NENCINI

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

M. TVLLII CICERONIS ORATIONUM uolumen primum, in quo multa, quæ in aliarum editionum libris corrupte legebantur, ex diligenti uetuſtorum exemplariũ collatione ſunt emendata.

AL DVS

PAVLVS MANVTIVS ALDI F.

M. D. XL.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

REVERENDISSIMO, ET ILLVSTRIS SIMO S. R. E. PRESBITERO, CARDINALI RAVENNAE, BENEDICTO ACCOLTO PAVLVS MANVTIVS ALDI F. S. D.

MAXIME esset optandum Accolte clarissime, ut, quæ olim à doctissimis uiris magno labore, magnisq; uigilijs sunt elucubrata, ea nostram ad ætatem omnia peruenire potuissent. artium plurimarum scientia, quarum adiumento ad uitam recte instituendam indigemus, non desideraretur. uerum ita, casu nescio quo accidit, ut ex ijs scriptis, quæ ueteres illi, homines sapientissimi, reliquerunt, non solum multa prorsus interierint, sed etiam, quæ in hunc diem seruata sunt, ita deprauata, ita mutila legantur, ut sæpissime uix, aut ne uix quidem intelligi possint. hoc incommodum pater olim meus magna ex parte sustulit. cuius industria multos excitauit, ut eandem rem aggressi, iacentem literarum laudem pro suis quisque uiribus subleuaret. quod si alij fecerunt tantum æmulatione gloriæ permoti, certe, cur ego id faciam, hoc plus habeo causæ, quòd cum pater studiosis id, quod in hoc genere promiserat, morte præuentus præstare non potuerit, hoc me nomine ita appellant, quasi ad filios solea non paternæ solum rei, sed uoluntatis etiam hæreditas peruenire. hæc me res, ut debet, multum mouet, sed auctoritas tua plurimum, quam ego tanti soleo fa

cere, ut quamcunque tu probas rationem, ea demum & utilis mihi, & honesta uideatur esse. tu igitur cum nos ad hoc posteritatis adiuuandæ studium & uehementer, & sæpe sis cohortatus, effecisti, ut in eam rem tanto alacrius incumbamus, quanto pluris apud me tua, quàm reliquorum omnium, consilia sunt. quòd si labore, studio, diligentia profici in hoc genere quicquam potest, ut certe potest: magnopere spero fore, ut neque officij tui in me admonendo, neque liberalitatis in adiuuando pœniteat. cuius rei quasi specimen erit hæc prima Ciceronis orationum pars, quam ex ueterum exemplarium collatione diligenter emendatam, in manus hominum sub tuo nomine emittimus. nã cum usu, & consuetudine ita comparatum sit, ut, quibus rebus principes uiri delectentur, in ijs rebus multi suum studium probare uelint, ex quo fit, ut ab alijs canes, ab alijs equos, aut aues nobiles dono dari uideamus: commode me facturum existimaui, siquid ego eius generis ad te mitterem, quod omnibus te præferre uoluptatibus intellexissem: soles enim quotidie ferè à grauissimarum artium tractatione, in hæc studia, quæ sibi ab humanitate nomen asciuerunt, quasi in hortum amœnissimum diuertere: ubi te modo oratorum & poetarum flores, modo dulcium amicorum colloquia mirifice delectant: ut præter id temporis, quod ualetudini dare soles, quod sanè pusillum est, hora nulla sit, quam non in literis, & cum uirtute traducas. quam tuæ uitæ rationem qui ignorant, mirantur scilicet, unde illa tibi in aduersis rebus fortitudo tanta, unde animi robur illud inuicti, quod ne illa quidem ipsa, quæ in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

rebus humanis Fortuna dominatur, ullo pacto poterit infringere, contra cuius uim duplici te præsidio munieris, artium maximarum cognitione, & mentis optimæ conscientia. hæc est aliarum uirtutum, quæ in te sunt multæ, quasi princeps & regina quædam, ut in aliis neminem tibi anteponere, in hac ne conferre quidem possim. nam de prudentia, de pietate, de iustitia, ne uidear assentari, nihil dicam: ne de liberalitate quidem; quæ tamen ita nota est, ut nõ, qui eam laudet, assentator, sed, qui non laudet, maleuolus existimetur. cum enim hæc dandi beneficii ratio eiusmodi sit, ut nulla certior ad laudem, nulla item magis lubrica uideatur uia, propterea ꝙ in beneficiis collocandis plerique fortunam hominum spectare solent, ut eandem gratiam, aut etiam cum fœnore recipiant: non est, quòd in hoc te labi quisquam arbitretur, cum & rarissime contingat, cuiusquam opera ut egere uidearis, & tu tamen quamplurimis ob eximiam naturæ tuæ liberalitatem, atque amplitudinem benigne facere & soleas, & possis. & cum de omnibus ad bene merendum natura es maxime propensus, tum uero ipsa te ratio atque doctrina ita conformauit, ut ad eos honestandos, qui se iis artibus, in quibus ipse excellis, dedidere, tuum soleas studium libentissime conferre. quæ quidem humanitas & beneficentia tua non sanè uideo qui possit in ullo maior esse, quàm in me tuendo fuit. quæ est enim à te res, quæ ad meum commodum attineret, prætermissa? quis diligentius est adhortatus, ut hanc restituendæ antiquitatis laudem, qua pater meus olim excelluit, penè afflictam excitarem? quis eam ipsam ad rem perficiendam plura

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

contulit? cum etiam magnis Principibus, tui simillimis, ita me commendaris, ut iudicij tui testimonio permoti nõ minimis ad se præmijs euocarint. quæ cum recordor, etsi me ipsum probe noui, tamen interdum mihi assentor, & mihi aliquid uideor esse, quòd à te sim ornatus. hæc me inanis ambitio ita delectat, ut illum dolorem, quem ex difficultate capio remunerandi, si non tollat, minuat quidem certe. quanquam tu is es, qui te satis superq; remuneratum existimas, si modo id, quod dedisti, ab eo, qui accepit, intelligis memoria teneri. quo in officio præstando noli credere quenquam esse qui me uincat. & huius quidem rei confido fore ut aliquãdo eiusmodi à me signa dentur, quæ nullum cuiquam de mea in te uoluntate dubitandi locum relinquant. nunc earum rerum, quas ipsi quidem hoc tempore possumus, maxima, primum, ut dixi, Ciceronis orationum uolumen in tuo nomine apparebit. omnino neque amplitudine tua, neque ijs officijs, quæ in me contulisti, digna res uidetur, sed, ut spero, muneris nostri tenuitatem humanitatis tuæ magnitudo subleuabit. Vale.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

M. TVLLII CICERONIS ORATIONVM, QVAE PRIMO VOLVMINE CONTINENTVR,

INDEX.

Pro P. Quintio, Oratio prima,		1
Pro Sex. Roſcio Amerino, oratio	II.	18
Pro Q. Roſcio comœdo, oratio	III.	45
Diuinatio in C. Verrem, oratio	IIII.	55
In C. Verrem liber II. oratio	V.	66
In C. Verrem liber III. oratio	VI.	76
In C. Verrem liber IIII. oratio	VII.	109
In C. Verrem liber V. oratio	VIII.	148
In C. Verrem liber VI. oratio	IX.	200
In C. Verrem liber VII. oratio	X.	236
Pro M. Fonteio, oratio	XI.	276
Pro A. Cæcina, oratio	XII.	284

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

M. TVLLII CICERONIS PRO P. QVINTIO, ORATIO I.

VAE RES In ciuitate duæ plurimũ possunt, eæ contra nos ambæ faciunt in hoc tempore, summa gratia, & eloquen ¶ tia. quarum alteram C. Aquili uereor, alteram metuo. eloquentia Q. Hortensij ne me dicendo impediat, non nihil commoueor. gratia Sex. Neuij ne P. Quintio noceat, id uero non mediocriter pertimesco. neq; hoc tantopere querendũ uideretur, hæc summa in illis esse, si in nobis essent saltem mediocria. uerum ita se res habet, ut ego, qui neq; usu satis, & ingenio parum possum, cum patrono disertissimo comparer; P. Quintius, cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ sunt, cum aduersario gratiosissimo contendat. illud quoq; nobis accedit incõmodum, ꝙ M. Iunius, qui hanc causam Aquili aliquoties apud te egit, homo et in alijs causis exercitatus, & in hac multum & sæpe uersatus, hoc tempore abest, noua legatione impeditus: et ad me uentum est, qui ut summa haberem cætera, temporis quidem certe uix satis habui, ut rem tantam, tot controuersijs implicatam, possem cognoscere. ita, quod mihi consueuit in cæteris causis esse adiuméto, id quoq; in hac causa deficit: nam quo minus ingenio possum, subsidio mihi diligentiam comparaui. quæ quanta sit, nisi tempus, et spatium datum sit, intelligi non potest. Quæ quo plura sunt C. Aquili, eo te, & hos, qui tibi in consilio adsunt, meliori mente nostra uerba audire oportebit, ut multis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

incommodis ueritas debilitata, tandem æquitate talium uirorum recreetur. quòd si tu iudex nullo præsidio fuisse uidebere contra uim, & gratiam solitudinî, atq; inopiæ; si apud hoc consilium ex opibus, nõ ex ueritate causa pendetur: profecto nihil est iam sanctum, atq; sincerum in ciuitate; nihil, quod humilitatem cuiusquam grauitas & uirtus iudicis consoletur. certe aut apud te, & eos, qui tibi adsunt, ueritas ualebit: aut ex hoc loco repulsa ui, & gratia, locum, ubi consistat, reperire non poterit. non eo dico C. Aquili, quo mihi ueniat in dubium tua fides & constantia: aut quo non in ijs, quos tibi aduocasti, uiris electissimis ciuitatis spem summam habere P. Quintius debeat. quid ergo est? primum magnitudo periculi summo timore hominem afficit, ꝙ uno iudicio de fortunis omnibus decernit. idq; dum cogitat, non minus sæpe ei uenit in mentem potestatis, quàm æquitatis tuæ: propterea ꝙ omnes, quorum in alterius manu uita posita est, sæpius illud cogitant, quid possit is, cuius in ditione ac potestate sunt, quàm quid debeat facere. deinde habet aduersarium P. Quintius uerbo Sex. Neuium, re uera huiusce ætatis homines disertissimos, fortissimos, ornatissimos nostræ ciuitatis, qui cõmuni studio summis opibus Sex. Neuium defendunt, si id est defendere, cupiditati alterius obtemperare, quo is facilius, quẽ uelit, iniquo iudicio opprimere possit: nam quid hoc iniquius, aut indignius C. Aquili dici aut commemorari potest, quàm me, qui caput alterius, famam, fortunasq; defendam, priore loco causam dicere? cum præsertim Q. Hortensius, qui hoc iudicio partes accusatoris obtinet, contra me sit dicturus, cui summam copiam facultatemq; dicendi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

natura largita est. ita fit, ut ego, qui tela depellere, et uulneribus mederi debeam, tum id facere cogar, cum etiam telum aduersarius nullum iecerit: illis autem id tempus impugnandi detur, cum & uitandi illorum impetus potestas adempta nobis erit, &, siqua in re, id quod parati sunt facere, falsum crimé, quasi uenenatum aliquod telum, iecerint, medicinæ faciendæ locus non erit. id accidit Prætoris iniquitate, & iniuria: primum quòd contra omnium cõsuetudinem iudicium prius de probro, quàm de re maluit fieri: deinde ꝙ ita constituit id ipsum iudicium, ut reus, ante quàm uerbũ accusatoris audisset, causam dicere cogeretur. quod eorum gratia, & potẽtia factum est, qui, quasi sua res, aut honos agatur, ita diligenter Sex. Neuij studio & cupiditati morem gerunt, & in eiusmodi rebus opes suas experiuntur, in quibus quo plus propter uirtuté nobilitatemq; possunt, eo minus, quantũ possint, debent ostendere. cum tot tantisq; difficultatibus affectus atq; afflictus, in tuam C. Aquili fidem, ueritatem, misericordiam P. Quintius confugerit; cum adhuc ei propter uim aduersariorum non ius par, non agendi potestas eadem, non magistratus æquus reperiri potuerit; cum ei summam per iniuriam omnia inimica, atq; infesta fuerint: te C. Aquili, uosq;, qui in consilio adestis, orat, atq; obsecrat, ut multis iniurijs iactatam atq; agitatam æquitatem, in hoc tandem loco consistere, & confirmari patiamini. id quo facilius facere possitis, dabo operam, ut, à principio res quemadmodum gesta & cõtracta sit, cognoscatis. C. Quintius fuit P. Quintij huius frater, sanè cæterarum rerum paterfamilias & prudens & attentus, una in re paulo minus consideratus,

qui ſocietatem cum Sex. Neuio fecerit, uiro bono, uerun=tamen non ita inſtituto, ut iura ſocietatis, & officia certi patrisfamilias noſſe poſſet: non quo ei deeſſet ingenium: (nam neq; parum facetus ſcurra Sex. Neuius, neq; inhumanus præco eſt unquam exiſtimatus:) quid ergo eſt? cum ei natura nihil melius, quàm uocem, dediſſet, pater nihil præter libertatem reliquiſſet: uocem in quæſtũ contulit, libertate uſus eſt, quo impunius dicax eſſet. quare, ꝗ ſocium tibi eum uelles adiungere, nihil erat, niſi ut in tua pecunia condiſceret, qui pecuniæ fructus eſſet. tamen inductus conſuetudine, ac familiaritate Quintius fecit, ut dixi, ſocietatem earum rerum, quæ in Gallia compa=rabantur. erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica ſanè bene culta, & fructuoſa. tollitur ab atrijs Licinijs atq; à præconum conſeſſu in Galliam Neuius, & trans alpes uſq; transfertur. fit magna mutatio loci, non ingenij: nã qui ab adoleſcentulo quæſtum ſibi inſtituiſſet ſine impendio; poſteaquam neſcio quid impendit, & in commune contulit, mediocri quæſtu contentus eſſe non poterat: nec mirum, ſi is, qui uocem uenalem habuerat, ea, quæ uoce quæſiuerat, magno ſibi quæſtui fore putabat. itaq; hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad ſe in priuatam domum ſeuocabat. qua in re ita diligens erat, quaſi ij, qui magna fide ſocietatem gererent, arbitriũ pro ſocio condemnari ſolerent. uerum his de rebus nó neceſſe habeo dicere ea, quæ me P. Quintius cupit comme=morare. tametſi cauſa poſtulat, tamen, quia poſtulat, non flagitat, præteribo. cum annos iam complures ſocietas eſ=ſet, & cum ſæpe ſuſpectus Quintio Neuius fuiſſet, neq; ita commode poſſet rationem reddere earũ rerum, quas

libidine, non ratione gesserat: moritur in Gallia Quintius, cum adesset Neuius, & moritur repentino. hæredem testamento reliquit hunc P. Quintium, ut ad quem summus mœror morte sua ueniebat, ad eundem summus honos quoq; perueniret. quo mortuo, nec ita multo post, in Galliam proficiscitur Quintius. ibi cum isto Neuio familiariter uiuit: annum ferè unà sunt, cum & de societate inter se multa communicarent, & de tota illa ratione atq; re Gallicana: neque interea uerbum ullum interposuit Neuius, aut societatem sibi quippiam debere, aut priuatim Quintium debuisse. cum æris alieni aliquantulum esset relictum, quibus nominibus pecuniam Romæ curari oporteret: auctionem in Gallia P. hic Quintius Narbone se facturum esse proscribit earum rerum, quæ ipsius erant priuatæ. ibi tum uir optimus Sex. Neuius hominem multis uerbis deterret ne auctionetur: eum non ita commode posse eo tempore, quæ proscripsisset, uendere: Romæ sibi nummorum facultatem esse, quam, si saperet, communem existimaret pro fraterna illa necessitudine, & pro ipsius affinitate: nam P. Quintij consobrinam habet in matrimonio Neuius, & ex ea liberos. quia, quod uirum bonum facere oportebat, id loquebatur Neuius, credidit Quintius, eum, qui orationem bonorum imitaretur, facta quoq; imitaturum. auctionem uelle facere desistit: Romam proficiscitur: decedit ex Gallia Romam simul Neuius. cum pecuniam C. Quintius P. Scapulæ debuisset: per te C. Aquili decidit P. Quintius, quod liberis eius dissolueret. hoc eo per te agebatur, quòd propter ærariam rationem non satis erat in tabulis inspexisse quan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

tum deberetur, nisi à Quæstoribus quæsisset quantum sol ueretur. decidis, statuisq; tu propter necessitudinem, quæ tibi cum Scapulis est, quid ys ad denarium solueretur. hæc omnia Quintius agebat auctore, & consuasore Neuio: nec mirum, si eius utebatur cõsilio, cuius auxilium sibi paratum putabat: non modo enim pollicitus erat in Gallia, sed Romæ quotidie, simul atq; sibi hic annuisset, numeraturum se dicebat. Quintius porrò istum posse facere uidebat: debere, intelligebat: mentiri, quia causa, cur mentiretur, non erat, non putabat. quasi domi nummos haberet, ita constituit Scapulis se daturum: Neuium certiorem facit: rogat, ut curet, quod dixisset. tum iste uir optimus (uereor ne se derideri putet, quòd iterum iam dico optimus) qui hunc in summas angustias adductum putaret; ut eum suis conditionibus in ipso articulo temporis astringeret, assem sese negat daturum, nisi prius de rebus rationibusq; societatis omnibus decidisset, & scisset sibi cum Quintio controuersiæ nihil futurum. posterius, inquit, ista uidebimus, Quintius: nunc hoc uelim cures (si tibi uidetur) quod dixisti. negat se alia ratione facturum: quod promisisset, non plus sua referre, quàm si, cum auctionem uẽderet, domini iussu quippiam promisisset. destitutione illa perculsus Quintius, à Scapulis paucos dies aufert, in Galliam mittit, ut ea, quæ proscripserat, uenirent. deteriore tempore absens auctionatur: Scapulis difficiliore conditione dissoluit. tunc appellat ultro Neuium, ut, quoniam suspicaretur aliqua de re fore controuersiam, uideret, ut quamprimum, & quam minima cum molestia tota res transigeretur. dat iste amicum M. Trebellium: nos cõmunem necessarium, qui istius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

domi erat educatus, et quo utebatur iste plurimum, propinquum nostrum Sex. Alphenum. res conuenire nullo modo poterat: propterea ꝙ hic mediocrem iacturam facere cupiebat, iste mediocri præda cōtentus non erat. itaq; ex eo tempore res esse in uadimonium cœpit. cum uadimonia sæpe dilata essent, & cum aliquantum temporis in ea re esset consumptum, neq; quicquam perfectum esset: uenit ad uadimoniū Neuius. obsecro C. Aquili, uosq;, qui adestis in consilio, ut diligenter attendatis, ut singulare genus fraudis, & nouam rationem insidiarum cognoscere possitis. ait se auctionatum esse in Gallia: quod sibi uideretur, se uendidisse: curasse, ne quid sibi societas deberet: se iam neq; uadari amplius, neq; uadimonium promittere: si quid agere secum uelit Quintius, non recusare. hic, cum rem Gallicanam cuperet reuisere, hominem in præsentia non uadatur. ita sine uadimonio disceditur. deinde Romæ dies XXX ferè Quintius commoratur: cum cæteris, quæ habebat, uadimonia differt, ut expeditus in Galliam proficisci posset. proficiscitur: Roma egreditur ante diem IIII. Cal. Februarij Scipione & Norbano Coss. quæso, ut eum diem memoriæ mandetis. L. Albius Sex. filius Quirina, uir bonus & cumprimis honestus, unà profectus est. cum uenissent ad Vada Volaterrana quæ nominantur, uident perfamiliarem Neuij, qui ex Gallia pueros uenales isti adducebat, L. Publicium. qui ut Romam uenit, narrat Neuio, quo in loco uiderit Quintium. quod nisi ex Publicio narratum Neuio esset, non tam cito res in contentionem uenisset. tum Neuius ipse pueros circum amicos dimittit: ipse suos necessarios ab atrijs Licinijs, & à

faucibus macelli corrogat, ut ad tabulam Sestiam sibi adsint hora secunda postridie. ueniunt frequentes: testificantur isti P. Quintium non stetisse, & se stetisse. tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur. disceditur. postulat à Burrieno Prætore Neuius, ut ex edicto bona possidere liceat. iussit bona proscribi eius, quicum familiaritas fuerat, societas erat, affinitas liberis istius uiuis diuelli nullo modo poterat. qua ex re intelligi facile potuit, nullum esse officium tam sanctum, atq; solenne, quod non auaritia comminuere, atq; uiolare soleat. etenim si ueritate amicitia, fide societas, pietate propinquitas colitur: necesse est, iste, qui amicum, socium, affinem fama ac fortunis spoliare conatus est, uanum se, & perfidiosum, & impium esse fateatur. libellos Sex. Alphenus procurator P. Quintij, familiaris & propinquus Sex. Neuij, deijcit: seruulum unum, quem iste prehenderat, abducit: denuntiat, sese procuratorem esse, istum æquum esse famæ fortunisq; P. Quintij consulere, et ad-

* uentum eius expectare. quod si facere nolit, atq; inhibuerit eiusmodi rationibus illum ad suas conditiones perducere: sese nihil precari, &, si quid agere uelit, iudicio defendere. hæc dum Romæ geruntur, Quintius interea contra ius et consuetudinem edicto Prætoris de saltu agroq; communi à seruis communibus ui detruditur. existima C. Aquili id, modo, & ratione omnia Romæ Neuium fecisse, si hoc, quod per literas istius in Gallia gestum est, recte, atq; ordine factum uidetur. expulsus atq; eiectus è prædio Quintius, accepta insigni iniuria, confugit ad C. Flaccum imperatorem, qui tum erat in prouincia: quem, ut ipsius dignitas poscit, honoris gratia nomino. is eam

rem

rem quàm uehementer uindicandam putarit, ex decretis eius poteritis cognoſcere. Alphenus interea Romæ cum iſto gladiatore uetulo quotidie pugnabat: utebatur populo ſanè ſuo, propterea quòd iſte caput petere non deſinebat. iſte poſtulat, ut procurator iudicatum ſolui ſatiſdaret. negat Alphenus æquum eſſe procuratorem ſatiſdare, quod reus ſatiſdare non deberet, ſi ipſe adeſſet. appellantur Tribuni: à quibus cum eſſet certum auxilium petitum, ita tamen diſceditur, ut Idibus Sept. P. Quintium ſiſti Sex. Alphenus promitteret. uenit Romam Quintius, uadimonium ſiſtit: iſte, homo acerrimus, bonorum poſſeſſor, expulſor, ereptor, annum et ſex menſes nihil petit, quieſcit, conditionibus hunc, quoad poteſt, producit. à Cn. Dolabella deniq; Prætore poſtulat, ut ſibi Quintius iudicatum ſolui ſatiſdet, ex formula, quòd ab eo petat, cuius ex edicto Prætoris Romani bona dies XXX poſſeſſa ſint. non recuſabat Quintius, quin ita ſatiſdare iuberet, ſi bona poſſeſſa eſſent ex edicto. decernit: quàm æquum, nihil dico: unum hoc dico, nouum: & hoc ipſum tacuiſſe mallem, quoniã utrunque quiuis intelligere potuiſſet. iubet P. Quintium ſponſionem cum Sex. Neuio facere, ſi bona ſua ex edicto P. Burrieni Prætoris dies XXX poſſeſſa eſſent. recuſabant qui aderant tum Quintio: demonſtrabant, de re iudicium fieri oportere, ut aut uterq; inter ſe, aut neuter ſatiſdaret: non neceſſe eſſe famam alterius in iudicium uenire. clamabat porrò ipſe Quintius, ſeſe idcirco nolle ſatiſdare, ne uideretur iudicaſſe, bona ſua ex edicto poſſeſſa eſſe: ſponſionem porrò ſi iſtiuſmodi faceret, ſe (id quod nunc euenit) de capite ſuo priore lo=

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

co causam esse dicturum. Dolabella (quẽadmodum solent homines nobiles: seu recte seu perperã facere cœperunt, ita in utroque excellunt, ut nemo nostro loco natus assequi posset) iniuriã facere fortissime perseuerat; aut satisdare, aut sponsionem iubet facere, & interea recusantes nostros aduocatos acerrime submoueri. conturbatus sanè discedit Quintius: neq; mirum, cui hæc optio tã misera tamq; iniqua daretur, ut aut ipse se capitis dãnaret, si satisdedisset: aut causam capitis, si sponsionẽ fecisset, priore loco diceret. cũ in altera re causæ nihil esset, quin secus iudicaret ipse de se, quod iudicium grauissimũ est: in altera spes esset ad talem tamen uirum iudicem ueniendi, unde eo plus opis auferret, quo minus attulisset gratiæ: sponsionẽ facere maluit, fecit, te iudicẽ C. Aquili sumpsit, ex sponso egit. in hoc summa iudicij, causaq; tota consistit. iudiciũ esse C. Aquili nõ de re pecuniaria, sed de fama fortunisq; P. Quintij uides. cum maiores ita constituerint, ut, qui pro capite diceret, is posteriore loco diceret: nos, inaudita criminatione accusatorũ, priore loco causam dicere intelligis: eos porrò, qui defendere consuerunt, uides accusare, & ea ingenia conuerti ad perniciẽ, quæ antea uersabantur in salute atq; auxilio ferendo. illud etiã restiterat, quod hesterno die fecerunt, ut te in ius adducerẽt, ut nobis tẽpus, q̃ diu diceremus, præstitueres: quã rem facile à Prætore impetrassent, nisi tu, quod esset tuũ ius, & officium, partesq;, docuisses. neq; nobis adhuc præter te quisquam fuit, ubi nostrum ius contra illos obtineremus: neq; illis unq̃ satis fuit illud obtinere, quod probari omnibus posset: ita sine iniuria potentiã leuem, atq; inopem esse arbitrãtur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

uerum quoniam tibi inſtat Hortenſius, ut eas in conſi=
lium;à me poſtulat,ne dicendo tempus abſumam;quæri
tur,priore patrono cauſam defendente,nunquam pero=
rari potuiſſe:non patiar iſtam manere ſuſpicionem, nos
rem iudicari nolle . nec illud mihi arrogabo , me poſſe
cauſam commodius demonſtrare,q̃ antea demonſtrata
ſit : neq; tamen tam multa uerba faciam: propterea ꝙ
& ab illo,qui ante dixit,informata iam cauſa eſt;& à
me,qui neq; excogitare , neque pronunciare multa poſ=
ſum,breuitas poſtulatur , quæ mihimet ipſi amiciſſima
eſt . faciam,quod te ſæpe animaduerti facere Hortenſi:
totam cauſæ meæ dictionem certas in partes diuidam .
tu id ſemper facis,quia ſemper potes : ego in hac cauſa
faciam,propterea ꝙ in hac uideor poſſe facere. quod ti
bi natura dat ut ſemper poſſis,id mihi cauſa dat ut ho=
die poſſim . certos mihi fines,terminoſq; conſtituã,extra
quos egredi non poſſim,ſi maxime uelim: ut & mihi ſit
propoſitum de quo dicã;& Hortenſius habeat expoſita,
ad quæ reſpondeat;& tu C.Aquili iam ante animo pro
ſpicere poſſis,quibus de rebus auditurus ſis. Negamus,
te bona P.Quintij Sexte Neui poſſediſſe ex edicto Præto
ris.in eo ſponſio facta eſt.oſtendam,primũ cauſam non
fuiſſe,cur à Prætore poſtulares,ut bona P.Quintij poſſi
deres:deinde,ex edicto te poſſidere non potuiſſe: poſtre=
mo,nõ poſſediſſe.quæſo C.Aquili,uoſq; qui eſtis in conſi=
lio,ut,quid pollicitus ſim,diligẽter memoriæ mãdetis:et=
enim rẽ facilius totã accipietis,ſi hæc memineritis: et me
facile ueſtra exiſtimatione reuocabitis,ſi extra hos cãcel
los egredi conabor,quos mihi ipſe circũdedi. nego fuiſſe
cauſã,cur poſtularet:nego ex edicto poſſidere potuiſſe:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

nego, possedisse. hæc tria cũ docuero, perorabo. non fuit cã, cur postulares. qui hoc intelligi potest? q̃a Sex. Neuio neq; ex societatis rõne, neq; priuatim quicq̃ debuit Quintius. quis huic rei testis est? idem, qui acerrimus aduersarius. in hac re te, te inquam testem Neui citabo. annum, & eo diutius post mortem C. Quintij fuit in Gallia tecum simul Quintius. doce, te petijsse ab eo istam nescio quam innumerabilẽ pecuniam. doce, aliquando mentionem fecisse, dixisse deberi: debuisse concedam. moritur C. Quintius, qui tibi, ut ais, certis nominibus grandem pecuniam debuit: hæres eius P. Quintius in Galliã ad te ipsum uenit, in agrum communem, eò deniq;, ubi non modo res erat, sed ratio quoq; omnis, & omnes literæ. quis tam dissolutus in re familiari fuisset, quis tã negligens, quis tam tui Sexte dissimilis, qui, cum res ab eo, qui contraxisset, recessisset, & ad hæredem peruenisset, non hæredem, cum primum uidisset, certiorem faceret? appellaret? rationem afferret? si quid in controuersiam ueniret, aut intra parietes, aut summo iure experiretur? ita ne est? quod uiri optimi faciunt, si qui suos propinquos ac necessarios caros & honestos esse atq; haberi uolunt, id Sex. Neuius non faceret? qui usq; eò feruet, ferturq; auaritia, ut de suis commodis nolit aliquã partem amittere, ne quam partem huic propinquo suo ullius ornamenti relinquat. & is pecuniam, siqua deberetur, nõ peteret, qui, quia, quod debitum nunquam est, id datum non est, non pecuniam modo, uerum etiam hominis propinqui sanguinem, uitamq; eripere conatur. huic tu molestus esse uidelicet noluisti, quẽ nunc respirare libere non sinis. quem nunc interficere nefarie cupis,

eum tum pudenter appellare nolebas. ita credo, homi= nem propinquum, tui obseruantem, uirum bonum, pudẽ tem, maiorem natu, nolebas, aut non audebas appellare. sæpe, ut fit, cum ipse te confirmasses, cum statuisses de pe cunia mentionem facere, cũ paratus meditatusq; uenis= ses, homo timidus, uirginali uerecundia, subito ipse te re tinebas, excidebat repente oratio; cũ cuperes appellare, nõ audebas, ne inuitus audiret. id erat profecto. creda= mus hoc, Sex. Neuiũ, cuius caput oppugnet, eius auribus pepercisse. si debuisset Sexte, petisses statim: si nõ statim, paulo quidem post: si non paulo, at aliquando, sex qui= dem illis mensibus profecto, anno uertente sine contro= uersia. anno & sex mensibus uero, cum tibi quotidie po testas hominis fuisset admonendi, uerbum nullum facis: biennio iam confecto ferè, appellas. quis tam perditus ac profusus nepos, non adesa iã, sed abundanti pecunia sic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Neuius? cũ hominẽ no= mino, satis mihi uideor dicere. debuit tibi C. Quintius: nunquam petisti. mortuus est ille, res ad hæredẽ uenit: cum eum quotidie uideres, post bienniũ deniq; appellas. dubitabitur, utrũ sit probabilius, Sex. Neuium statim, si quid deberetur, petiturũ fuisse, an ne appellaturum qui= dem biennio? appellandi tẽpus non erat? at tecum anno plus uixit. in Gallia agi non potuit? at & in prouincia ius dicebatur, et Romæ iudicia fiebãt. restat, ut aut sum ma negligentia tibi obstiterit, aut unica liberalitas. si ne gligentiam dices, mirabimur: si bonitatem, ridebimus: ne que, præterea quid possis dicere, inuenio. Satis est argu= mẽti, nihil esse debitũ Neuio, ꝙ tã diu nihil petiuit. quid, si hoc ipsum, quod nũc facit, ostẽdo testimonio esse, nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

deberi?quid enim nunc agit Sex.Neuius?qua de re con=trouersia est?quod est hoc iudicium,in quo iam bienniũ uersamur?quid negotij geritur,in quo ille tot et tales uiros defatigat?pecuniam petit:nunc deniq;? ueruntamen petit:audiamus.de rationibus & controuersijs societatis uult dijudicari,sero, uerum aliquando tamen:concedamus . non,inquit,id ago C. Aquili,neq; in eo nunc laboro.pecunia mea tot annos utitur P.Quintius. utatur sane,nõ peto.quid igitur pugnas?an,quod sæpe multis in locis dixisti,ne in ciuitate sit?ne locũ suum , quem adhuc honestissime defendit,obtineat ? ne numeretur inter uiuos?decernat de uita,& ornamentis suis omnibus?apud iudicem causam priore loco dicat? &,eam cum orarit, tum deniq; uocem accusatoris audiat?quid?hoc quò pertinet?ut ocyus ad tuum peruenias?at,si id uelles,iam pridem actum esse poterat.ut honestiore iudicio conflictere?at sine summo scelere P.Quintium propinquum tuũ iugulare non potes . ut facilius iudicium sit? at neq; C. Aquilius de capite alterius libenter iudicat,& Q. Hortensius contra caput non didicit dicere. quid à nobis autem C.Aquili refertur?pecuniam petit:negamus deberi. iudicium fiat statim:non recusamus. nũ quid præterea? si ueretur ut res iudicio facto parata sit, iudicatum solui satis accipiat.quibus à me uerbis satis accipiet,ijsdem ipse,quod peto,satisdet.actum iam potest esse C. Aquili: iam tu potes discedere liberatus molestia propè dicam non minore,q̃ Quintius.quid agimus Hortensi?quid de hac conditione dicimus?possumus aliquando depositis armis,sine periculo fortunarum,de re pecuniaria disceptare?possumus ita rẽ nostram persequi,ut hominis propin=

qui caput incolume esse patiamur? possumus petitoris personã capere, accusatoris deponere? immo, inquit, abs te satis accipiam, ego autẽ tibi non satisdabo. quis tandem nobis ista iura tam æqua describit? quis hoc statuit, quod æquum sit in Quintium, id iniquũ esse in Neuiũ? Quintij bona, inquit, ex edicto Prætoris possessa sunt. ergo, id ut confitear, postulas: ut, quod nunq̃ factum esse iudicio defendimus, id, perinde quasi factum sit, nostro iudicio cõfirmemus. inueniri ratio C. Aquili non potest, ut ad suũ quisq; q̃primum sine cuiusq̃ dedecore, infamia, pernicieq; perueniat? profecto, si quid deberetur, peteret: non omnia iudicia fieri mallet, q̃ unũ illud, unde hæc omnia nascũtur. qui inter tot annos ne appellarit quidẽ Quintium, cum potestas esset agendi quotidie; qui, quo tempore primum male agere cœpit, in uadimonijs differendis tempus omne consumpserit; qui postea quoq; uadimoniũ missum fecerit, hunc per insidias ui de agro cõmuni deiecerit; qui, cũ de re agendi nullo recusante potestas fuisset, sponsionẽ de probro facere maluerit; qui, cum reuocetur ad id iudicium, unde hæc nata sunt omnia, conditionem æquissimam repudiet; fateatur, se nõ pecuniam, sed uitam & sanguinem petere: is non hoc palàm dicit? mihi si quid deberetur, peterẽ, atq; adeo iam pridem abstulissem: nihil hoc tanto negotio, nihil tam inuidioso iudicio, nihil tã copiosa aduocatione uterer, si petendũ esset: extorquendum est inuito atq; ingratis, quod non debet; eripiẽdum, atq; exprimendum est: de fortunis omnibus P. Quintius deturbandus est: potentes, diserti, nobiles omnes aduocãdi sunt: adhibẽda uis est ueritati: minæ iactentur: pericula intẽdãtur: formidines opponãtur, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

his rebus aliquando uictus, & perterritus ipse cedat. quæ me hercule omnia, cum, qui contra pugnent, uideo, & cum illũ consessum considero, adesse atq; impendere uidentur, neq; uitari ullo modo posse. cum autem ad te C. Aquili oculos animumq; retuli; quo maiore conatu studioq; aguntur, eo leuiora infirmioraq; existimo. nihil igitur debuit, ut tu ipse prædicas. quid, si debuisset? cõtinuo ne causa fuisset, cur à Prætore postulares, ut bona possideres? non opinor id quidẽ neq; ius esse, neq; cuiquã expedire. quid igitur demonstrat? uadimonium sibi ait esse desertum. antequã doceo id factũ non esse, libet mihi C. Aquili ex officij ratione, atq; ex omnium cõsuetudine rem ipsam, & factũ simul Sex. Neuij considerare. ad uadimonium non uenerat, ut ais, is, quicum tibi affinitas, societas, omnes deniq; causæ, & necessitudines ueteres intercedebant: ilico ne ad Prætorem ire conuenit? continuo ne uerũ fuit postulare, ut ex edicto bona possidere liceret? ad hæc extrema & inimicissima iura tam cupide decurrebas, ut tibi nihil in posterum, quod grauius atq; crudelius facere posses, reseruares? nã quid homini potest turpius, quid uiro miserius, aut acerbius usu uenire? quod tantum euenire dedecus? quæ tanta calamitas inueniri potest? pecuniã si cuipiã fortuna ademit, aut si alicuius eripuit iniuria, tamẽ, dum existimatio est integra, facile consolatur honestas egestatem. at non nemo aut ignominia affectus, aut iudicio turpi conuictus, bonis quidem suis utitur, alterius opes, id quod miserrimum est, non expectat: hoc tamẽ in miserijs adiumento & solatio subleuatur. cuius uero bona uenierunt, cuius non modo illæ amplissimæ fortunæ, sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

etiam uictus uestitusq; necessarius sub præcone cum dedecore subiectus est; is non modo ex numero uiuorum exturbatur, sed, si fieri potest, infra etiã mortuos amandatur: etenim mors honesta sæpe uitam quoque turpem exornat, uita turpis ne morti quidem honestæ locũ relinquit. ergo hercule cuius bona ex edicto possidentur, huius omnis fama & existimatio cum bonis simul possidetur: de quo libelli in celeberrimis locis proponuntur, huic ne perire quidem certe tacite obscureq; conceditur. cui magistri fiunt, & domini constituuntur, qui, qua lege & qua conditione pereat, pronuncient, de quo homine præconis uox prædicat, & pretium conficit; huic acerbissimum uiuo uidentiq; funus ducitur; si funus id habendum sit, quò non amici conueniunt ad exequias cohonestandas, sed bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias uitæ lacerandas & distrahendas. itaque maiores nostri raro id accidere uoluerunt: Prætores, ut considerate fieret, comparauerunt. uiri boni cum palàm fraudantur, cum experiundi potestas non est, timide tamen & pedetentim istuc descendunt, ui ac necessitate coacti, inuiti, multis uadimonijs desertis, sæpe illusi ac destituti: considerant enim, quid & quantũ sit, alterius bona proscribere. iugulare ciuem ne iure quidem quisquam bonus uult: mauult enim commemorare, se, cum posset perdere, pepercisse, quàm, cum parcere potuerit, perdidisse. hæc in homines alienissimos, denique inimicissimos uiri boni faciunt & hominum existimationis, & communis humanitatis causa, ut, cum ipsi nihil alteri scientes incommodarint, nihil ipsis iure incõmodi cadere possit. ad uadimonium non uenit: quis? propinquus. si

res ista grauissima sua sponte uideretur, tamen eius atrocitas necessitudinis nomine leuaretur. ad uadimonium non uenit: quis? socius. etiam grauius aliquid ei deberes concedere, quicum te aut uoluntas congregasset, aut fortuna coniunxisset. ad uadimonium non uenit: quis? is, qui tibi præsto semper fuit. ergo in eum, qui semel hoc commisit, ut tibi præsto non esset, omnia tela coniecisti, quæ parata sunt in eos, qui permulta male agendi causa fraudandiq; fecerunt? si de prædijs tuis ageretur Sex. Neui, si in paruula re captionis aliquid uererere, non statim ad C. Aquilium, aut ad eorum aliquem, qui consuluntur, concurrisses? cum ius amicitiæ, societatis, affinitatis ageretur, cum officij rationem atq; existimationis duci conueniret, eo tempore tu non modo ad C. Aquilium, aut L. Lucullum, sed ne ipse quidem te consuluisti, sed ne ipse quidem ad te retulisti, ne hæc quidem tecum locutus es: horæ duæ fuerunt: Quintius ad uadimonium non uenit, quid ago? si mehercule hæc tecum duo uerba fecisses, quid ago? respirasset cupiditas, atq; auaritia paululum: aliquid loci rationi & consilio dedisses: tu te collegisses: non in eam turpitudinem uenisses, ut hoc tibi esset apud tales uiros confitendum, qua tibi uadimonium non sit obitum, eadem te hora cõsilium cepisse, hominis propinqui fortunas funditus euertere. ego pro te nunc hoc consulo post tempus in aliena re, quod tu in tua re, cum tempus erat, consulere oblitus es. quæro abs te C. Aquili, L. Luculle, P. Quintili, M. Marcelle, uadimonium mihi non obijt quidam socius & affinis meus, quicum mihi necessitudo uetus, controuersia de re pecuniaria recens intercedit. postulo ne

à Prætore, ut eius bona mihi possidere liceat? an, cum Romæ domus eius, uxor, liberi sint, domum potius denunciem? quid est, quod hac tandem de re uobis possit uideri? profecto si recte uestram bonitatem atque prudentiam cognoui, non multũ me fallit, si consulamini, quid sitis responsuri. primum, expectare: deinde, si latitare, ac diutius ludificare uideatur, amicos conuenire; quærere, quis procurator sit; domum denunciare. dici uix potest, quàm multa sint, quæ respondeatis ante fieri oportere, quàm ad hanc rationem extremam necessariam deuenire. quid ad hæc Neuius? ridet scilicet nostram amentiam, qui in uita sua rationẽ summi officij desideremus, & instituta bonorum uirorum requiramus. quid mihi, inquit, cum ista summa sanctimonia ac diligentia? uiderint ista officia uiri boni. de me autem ita considerent: non quid habeam, sed quibus rebus inuenerim, quærant, & quemadmodum natus, & quo pacto educatus sim. memini: uetus est de scurra, multo facilius diuitem, q̃ patremfamilias fieri posse. hæc ille si uerbis nõ audet, re quidem uera palàm loquitur: etenim si uult uirorum bonorum instituto uiuere, multa oportet discat atque dediscat: quorũ illi ætati utrunque difficile est. non dubitaui, inquit, cum uadimonium desertum esset, bona proscribere. improbe: uerum, quoniam tu id tibi arrogas, & concedi postulas, concedamus. quid, si nunq̃ deseruit? si ista causa abs te tota per summam fraudem et malitiam ficta est? si uadimonium omnino tibi cum P. Quintio nullum fuit, quo te nomine appellemus? improbum? at, etiam si desertum uadimonium esset, tamen in ista postulatione & proscriptione bonorum

improbissimus reperiebare: num malitiosum? negas. fraudulentum? iam id quidem arrogas tibi, & praeclarum putas. audacem? cupidum? perfidiosum? uulgaria & obsoleta sunt, res autem noua & inaudita. quid ergo est? uereor mehercule, ne aut grauioribus utar uerbis, quàm natura fert, aut leuioribus, quàm causa postulat. ais esse uadimonium desertum. quaesiuit à te statim, ut Romam rediit, Quintius, quo die uadimonium istuc factum esse diceres. respondisti statim, Nonis Febr. discedens in memoriam rediit Quintius, quo die Roma in Galliam profectus sit: ad ephemeridem reuertitur: inuenitur dies profectionis, pridie Cal. Febr. Nonis Febr. si Romae fuit, causae nihil dicimus, quin tibi uadimonium promiserit. quid? hoc inueniri qui potest? profectus unà L. Albius homo in primis honestus. dicet testimonium. profecti sunt familiares & Albii & Quintii. dicent hi quoque testimonium. literae P. Quintii, testes tot. quibus omnibus causa iustissima est cur scire potuerint, nulla cur mẽtiantur: cum adstipulatore tuo comparabuntur. & in hac eiusmodi causa P. Quintius laborabit? & diutius in tanto metu miser, periculoq; uersabitur? et uehementius eum gratia aduersarii perterrebit, quàm fides iudicis consolabitur? uixit enim semper inculte atque horride: natura tristi ac recondita fuit: non ad solarium, non in campo, non in conuiuiis uersatus est: id egit, ut amicos obseruãtia, rem parsimonia retineret: antiquam officii rationem dilexit, cuius splẽdor omnis his moribus obsoleuit. at si in causa pari discedere inferior uideretur, tamen esset nõ mediocriter conquerendum. nunc in causa superiore, ne ut par

quidem ſit, poſtulat: inferiorem eſſe patitur, duntaxat uſque eò, ne cum bonis, fama, fortuniſq; omnibus Sex. Neuij cupiditati crudelitatiq; dedatur. Docui, quod primum pollicitus ſum, C. Aquili, cauſam omnino, cur poſtularet, non fuiſſe: ꝙ neq; pecunia debebatur, &, ſi maxime deberetur, cõmiſſum nihil eſſe, quare ad iſtam rationem perueniretur. attende nunc, ex edicto Prætoris bona P. Quintij poſſidere nullo modo potuiſſe. recita edictum. QVI FRAVDATIONIS CAVSA LATITARIT. non eſt is Quintius: niſi latitant, qui ad negotium ſuum relicto procuratore proficiſcuntur. CVI HAERES NON EXTABIT. ne is quidem. QVI EXILII CAVSA SOLVM VERTERIT.

*

quo tempore exiſtimas oportuiſſe Neui abſentem Quintium defendi? aut quomodo? tum, cum poſtulabas, ut bona poſſideres? nemo affuit: neq; enim quiſquam diuinare poterat te poſtulaturum: neq; quẽquam attinebat id recuſare, quod Prætor, ſed ex edicto ſuo iubebat. qui locus igitur abſentis defendendi procuratori primus datus eſt? cum proſcribebas. ergo affuit, non paſſus eſt, libellos deiecit Sex. Alphenus: qui primus erat officij gradus, ſeruatus eſt à procuratore ſumma cum diligentia. uideamus, quæ deinde ſint conſecuta. hominem P. Quintij deprehendis in publico, conaris abducere: non patitur Alphenus, ui tibi ademit, curat ut domum reducatur ad Quintium. hic quoque ſumme conſtat procuratoris diligentis officium. debere tibi dicis Quintium, procurator negat: uadari uis, promittit: in ius uocas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

ſequitur : iudicium poſtulas, non recuſat. quid aliud ſit abſentem defendi, ego non intelligo. at quis erat procurator? credo aliquem eiectum hominem, egentem, litigioſum, improbum, qui poſſet ſcurræ diuitis quotidianum conuicium ſuſtinere. nihil minus. eques R. locuples, ſui negotij bene gerens, denique is, quem, quoties Neuius in Galliam profectus eſt, procuratorem Romæ reliquit. & audes Sex. Neui negare abſentem defenſum eſſe Quintium, cum eum defenderit idem, qui te ſolebat? & cum is iudicium acciperet pro Quintio, cui tu & rem & famam tuam commendare proficiſcens & concredere ſolebas: conaris hoc dicere, neminem extitiſſe, qui Quintium iudicio defenderet? poſtulabam, inquit, ut ſatiſdaret: iniuria poſtulabas, ita uidebare, recuſabat Alphenus. ita: uerum Prætor decernebat. Tribuni igitur appellabantur. hic te, inquit, teneo: non eſt iſtud iudicium pati, neque iudicio defendere, cum auxilium à Tribunis petas. hoc ego, cum attendo qua prudentia ſit Hortenſius, dicturum eſſe eum non arbitror: cum autem antea dixiſſe audio, & cauſam ipſam conſidero, quid aliud dicere poſſit, non reperio: fatetur enim libellos Alphenum deieciſſe, uadimonium promiſiſſe, iudicium quin acciperet in ea ipſa uerba, quæ Neuius edebat, non recuſaſſe, ita tamen, more & inſtituto per eum magiſtratum, qui auxilij cauſa conſtitutus eſt. aut hæc facta non ſint, neceſſe eſt; aut C. Aquilius talis uir iuratus hoc ius in ciuitate conſtituat; cuius procurator non omnia iudicia acceperit, quæ quiſq; in uerba poſtularit; cuius procurator à Prætore ad Tribunos appellare auſus ſit, eum non defendi, eius bona recte poſſi=

deri posse; ei misero, absenti, ignaro fortunarum suarum, omnia uitæ ornamenta per summum dedecus & ignominiam diripi conuenire. quod si probari nemini potest, illud certe probari omnibus necesse est, defensum esse iudicio absentem Quintium. quod cum ita est, ex edicto bona possessa non sunt. at enim Tribuni pl. ne audierunt quidem? fateor, si ita est, procuratorem decreto Prætoris R. oportuisse parere. quid, si M. Brutus intercessurum se dixit palàm, nisi quid inter ipsum Alphenum & Neuium conueniret? uidetur ne intercessisse appellatio Tribunorum non more, sed auxilij causa? quid deinde fit? Alphenus, ut omnes intelligere possent iudicio defendi Quintium, nequa subesse posset aliena aut ipsius officio, aut huius existimatione suspicio, uiros bonos cõplures aduocat: testatur isto audiente, se pro communi necessitudine id primum petere, ne quid atrocius in P. Quintium absentem sine causa facere conetur: sin autem inimicissime atq; infestissime contendere perseueret, se paratum esse omni recta atq; honesta ratione defendere: quod petat, nõ deberi: se iudicio id, quod edat, accipere. eius rei, conditionisq; tabellas obsignauerunt uiri boni cõplures. res in dubium uenire non potest. fit rebus omnibus integris, neq; proscriptis, neq; possessis bonis ut Alphenus promittat Neuio sisti Quintium. uenit ad uadimonium Quintius: iacet res in controuersijs isto calumniante bienniũ, usq; dum inueniretur, qua ratione res ab usitata consuetudine recederet, & in hoc singulare iudicium causa omnis concluderetur. quod officium Aquili commemorari procuratoris potest, quod ab Alpheno præteritum esse uideatur? quid affertur, quare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

P. Quintius absens negatur esse defensus? an uero id, quod Hortensiũ, quia nuper iniecit, & quia Neuius semper id clamitat, dicturum arbitror, non fuisse Neuio parem certationem cum Alpheno, illo tempore, illis dominantibus? quod si uelim confiteri, illud opinor concedēt, non procuratorem P. Quintij neminem fuisse, sed gratiosum fuisse. mihi autem ad uincendum satis est, fuisse procuratorem, quicum experiri posset. qualis is fuerit, si modo absentem defendebat per ius & magistratum, nihil ad rem arbitror pertinere. erat, inquit, illarum partium. quid ni? qui apud te esset educatus, quem tu à puero sic instituisses, ut nobili ne gladiatori quidem hæreret. sicut tu semper summe concupisti, idem uolebat Alphenus: ea re tibi cum eo par contentio erat. Bruti, inquit, erat familiaris, itaque is intercedebat. tu cõtra Burrieni, qui iniuriam decernebat; omnium deniq; illorum, qui tum & poterant per uim et scelus plurimum, &, quod poterant, id audebant. an omnes tu istos uincere uolebas, qui nunc, tu ut uincas, tantopere laborant? aude id dicere, non palàm, sed his ipsis quos aduocasti: tametsi nolo eam rem cõmemorando renouare, cuius omnino rei memoriam omnem tolli funditus ac deleri arbitror oportere. unum illud dico, si propter partium studium potens erat Alphenus, potentissimus Neuius: si fretus gratia postulabat aliquid iniquius Alphenus, multo iniquiora Neuius impetrabat: neque enim inter studium uestrum quicquã, ut opinor, interfuit: ingenio, uetustate, artificio tu facile uicisti. ut alia omittã, hoc satis est: Alphenus cum ijs, & propter eos perijt, quos diligebat: tu, postq̃, qui tibi erant amici, nõ poterant uincere; ut amici

tibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

tibi essent, qui uincebant, effecisti. quòd si tum par tibi ius cum Alpheno fuisse non putas, quia tamen aliquem contra te aduocare poterat; quia magistratus aliquis re=periebatur, apud quẽ Alpheni causa cõsisteret: quid hoc tempore Quintio statuendum est? cui neq; magistratus adhuc æquus inuentus est; neq; iudiciũ redditum est usi=tatum; non conditio, non sponsio, nõ deniq; ulla unq̃ in=tercessit postulatio, mitto æqua, uerum ante hoc tempus ne fando quidem audita. de re pecuniaria cupio conten=dere: non licet. at ea controuersia est: nihil ad me atti=net: causam capitis dicas, oportet. accusa, ubi ita necesse est: non, inquit, nisi tu ante nouo modo priore loco dixe=ris: dicendum necessario est: præstituendæ horæ ad arbi trium nostrum: iudex ipse arcessetur. quid tum? tu ali=quem patronum inuenies hominem antiqui officij, qui splendorem nostrum & gratiam negligat? pro me pu=gnabit L. Philippus, eloquentia, grauitate, honore, floren tissimus ciuitatis: dicet Hortensius, excellens ingenio, no=bilitate, existimatione: aderunt autem homines nobilissi=mi ac potentissimi, quorum frequentiam & consessum nõ modo P. Quintius, qui de capite decernit, sed quiuis, qui extra periculum sit, perhorrescat. hæc est iniqua cer tatio, nõ illa, qua tu contra Alphenum uelitabaris. huic, ne ubi consisteret quidem contra te, locũ reliquisti. quare aut doceas oportet, Alphenum negasse se procuratorem esse, non deiecisse libellos, iudicium accipere noluisse: aut, cum hæc facta sint, ex edicto te bona P. Quintij nõ pos=sedisse concedas: etenim, si ex edicto possedisti, quæro, cur bona non uenierint? cur cæteri sponsores & creditores conuenerint? nemo ne fuit, cui deberet Quintius? fue=

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

runt, & complures fuerunt: propterea quòd Caius frater aliquantum æris alieni reliquerat. quid ergo est? homines erant ab hoc omnes alienissimi, & ijs debebatur, neq; tamen quisquam inuentus est tam insignite improbus, qui uiolare P. Quintij existimationē absentis auderet. unus fuit, affinis, socius, necessarius Sex. Neuius, qui, cum ipse ultro deberet, quasi eximio præmio sceleris exposito, cupidissime contenderet, ut per se afflictum atq; euersum propinquum suum non modo honeste partis bonis, uerum etiam cōmuni luce priuaret. ubi erant cæteri creditores? denique hoc tempore ubi sunt? quis est, qui fraudationis causa latuisse dicat? quis, qui absentem defensum neget esse Quintium? nemo inuenitur. at contra omnes, quibuscum ratio huic aut est, aut fuit, adsunt, defendūt; fides huius multis locis cognita ne perfidia Sex. Neuij derogetur, laborant. in huiusmodi sponsionem testes dare oportebat, ex eo numero qui hæc dicerent: uadimonium mihi deseruit: me fraudauit: à me nominis eius, quod inficiatus esset, diem petiuit: ergo experiri non potui, latitauit, procuratorem nullum reliquit. horum nihil dicitur. parantur testes, qui hæc dicant. uerum opinor uiderimus, cum dixerint. unum tamen hoc cogitent, ita se graues esse, ut, si ueritatem uolent retinere, grauitatem possint obtinere; si eam negligent, ita leues sint, ut omnes intelligant, non ad obtinendum mendaciū, sed ad uerum probandū auctoritatem adiuuare. ego hæc duo quæro: primum, qua ratione Neuius susceptum negotium nō transegerit, hoc est cur bona, quæ ex edicto possidebat, non uendiderit: deinde, cur ex tot creditoribus alijs ad istam rationem nemo accesserit: ut necessario

confiteare, neque eorum tam temerarium quenquam fuisse, neque te ipsum id, quod turpissime suscepisses, perseuerare & transigere potuisse. quid, si tu ipse Sex. Neui statuisti bona P. Quintij ex edicto possessa non esse? opinor, tuum testimonium, quod in aliena re leue esset, id in tua, quoniam contra te est, grauissimum debet esse. emisti bona Sex. Alpheni L. Sylla Dictatore uendente: socium tibi in his bonis edidisti Quintium. plura non dico. cum eo tu uoluntariam societatem coibas, qui te in hæreditaria societate fraudarat: & eum iudicio tuo comprobabas, quem spoliatum fama fortunisq; omnibus arbitrabare. Diffidebam mehercule C. Aquili satis animo certo & confirmato me posse in hac causa consistere: sic cogitabam, cum contra dicturus esset Hortensius, & cum esset attente auditurus Philippus, fore, uti permultis in rebus timore prolaberer. dicebam huic Q. Roscio, cuius soror est cum P. Quintio, cum à me peteret, & summe contenderet, ut propinquum suum defenderem, mihi perdifficile esse contra tales oratores non modo tantam causam perorare, sed omnino uerbum facere conari. cum cupidius instaret, homini pro amicitia familiarius dixi, mihi uideri ore durissimo esse qui præsente eo gestum agere conaretur; qui uero cum ipso cõtenderent, eos, etiã si quid antea recti aut uenusti habere uisi sunt, id amittere: ne quid mihi eiusmodi accideret, cum contra talem artificem dicturus essem, me uereri. tum mihi Roscius & alia multa confirmandi mei causa dixit: & mehercule si nihil diceret, tacito ipso officio & studio, quod adhibebat erga propinquum suum, quemuis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

commoueret. etenim cum artifex eiusmodi sit, ut solus dignus uideatur esse, qui in scena spectetur: tum uir eiusmodi est, ut solus dignus uideatur, qui eò non accedat. ueruntamen, quid si, inquit, habes eiusmodi causam, ut hoc tibi planum sit faciendum, neminem esse, qui possit biduo, ad summũ triduo septingenta millia passuum ambulare? tamen ne uereris, ut possis hæc contra Hortensium contendere? minime, inquã. sed quid id ad rem? nimium, inquit, in eo causa consistit. quo modo? docet me eiusmodi rem, & factum simul Sex. Neuij: quod si solũ proferretur, satis esse deberet. quod abs te C. Aquili, & à uobis, qui adestis in cõsilio, quæso, ut diligenter attendatis: profecto intelligetis, illinc ab initio cupiditatem pugnasse & audaciam; hinc ueritatem & pudorem, quoad potuerit, restitisse. Bona postulas ut ex edicto possidere liceat: quo die? te ipsum Neui uolo audire: uolo inauditum facinus ipsius, qui id commisit, uoce conuinci. dic Neui diem. ante V. Cal. intercalares. bene agis. quàm longe est hinc in saltum uestrum Gallicanum? Neui te rogo. D C C millia passuum. optime. de salto deijcitur Quintius, quo die? possumus hoc quoq; ex te audire: quid taces? dic inquam diem. pudet dicere. intelligo: uerum & sero, & nequicquam pudet. deijcitur de saltu C. Aquili pridie Cal. intercalares. biduo post, aut, ut statim de iure aliquis cucurrerit, non toto triduo D C C millia passuum conficiuntur. ò rem incredibilem: ò cupiditatem inconsideratam: ò nuntium uolucrem. administri & satellites Sex. Neuij Roma trans alpeis in Sebusianos biduo ueniunt. ò hominem fortunatum, qui eiusmodi nuntios, seu potius pegasos habeat.

hic ego, si Crassi omnes cũ Antonijs existant, si tu L. Phi lippe, qui inter illos florebas, hãc causam uoles cum Hor tensio dicere, tamen superior sim necesse est: non enim, quemadmodum putatis, omnia sunt in eloquentia: est quædam tamen ita perspicua ueritas, ut eam infirmare nulla res possit. an, anteq̃ postulasti ut bona possideres, misisti, qui curarent ut dominus de suo fundo à sua fa= milia ui deijceretur? utrunlibet elige. alterum incredi= bile est, alterum nefarium; & ante hoc tempus utrunq; inauditũ. D C C millia passuum uis esse decursa biduo? dic. negas? ante igitur misisti. malo: si.n.illud diceres, improbe mentiri uiderere: cum hoc confiteris, id te ad= misisse concedis, quod ne mendacio quidem tegere possis. hoc consilium Aquilio & talibus uiris tam cupidũ, tam audax, tam temerarium probabitur? quid hæc amentia? quid hæc festinatio? quid hæc immaturitas tanta signifi cat? non uim? non scelus? non latrociniũ? non deniq; omnia potius, quàm ius, quàm officium, quàm pudorẽ? mittis iniussu Prætoris: quo consilio? iussurum sciebas? quid? cum iussisset, tum mittere non ne poteras? postu= laturus eras: quando? post dies X X X: nempe si te ni hil impediret, si uoluntas eadem maneret, si ualeres, de= nique si uiueres. Prætor iussisset: opinor si uellet, si ua= leret, si ius diceret, si nemo recusaret, qui ex ipsius decre to & satisdaret, & iudiciũ accipere uellet. nam per deos immortales si Alphenus procurator P. Quintij tibi tum satisdaret, et iudicium accipere uellet, deniq; omnia, quæ postulares, facere uoluisset, quid ageres? reuocares eum, quem in Galliam miseras? at hic quidem iam de fundo expulsus, iam à suis dijs penatibus præceps eiectus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

iam, quod indignissimum est, suorum seruorum manibus, nuntio atque imperio tuo uiolatus esset. corrigeres hæc scilicet tu postea. de cuiusquam uita dicere audes, qui hoc concedas necesse est, ita te cæcum cupiditate & auaritia fuisse, ut, cum, postea quid futurum esset, ignorares (accidere autem multa possent) spem maleficij præsentis in incerto reliqui temporis euentu collocares? atq; hæc perinde loquor, quasi ipso illo tempore, cum te Prætor iussisset ex edicto possidere, si in possessionem misisses, debueris aut potueris P. Quintium de possessione deturbare. omnia sunt C. Aquili eiusmodi, quiuis ut perspicere possit, in hac causa improbitatem & gratiā cum inopia & ueritate cōtendere. Prætor te quemadmodum possidere iussit? opinor, ex edicto. sponsio quæ in uerba facta est? ni ex edicto Prætoris bona P. Quintij possessa non sint. redeamus ad edictum. id quidem quemadmodum iubet possidere? nū quid est causæ C. Aquili, quin, si lōge aliter possedit, quàm Prætor edixit, iste ex edicto non possederit, ego sponsione uicerim? nihil, opinor. cognoscamus edictum. QVI EX EDICTO MEO IN POSSESSIONEM VENERIT. de te loquitur Neui, quemadmodum tu putas: ais enim te ex edicto uenisse: tibi, quid facias, definit, te instituit, tibi præcepta dat. EOS ITA VIDETVR IN POSSESSIONE ESSE OPORTERE. quomodo? QVOD IBIDEM RECTE CVSTODIRE POTERVNT, ID IBIDEM CVSTODIANT: QVOD NON POTERVNT, ID AVFERRE ET ABDVCERE LICEBIT. quid tum? DOMINVM (inquit) INVITVM

DETRVDERE NON PLACET. *eum ipsum, qui fraudandi causa latitet; eum ipsum, quem iudicio nemo defendat; cum ipsum, qui cum omnibus creditoribus suis male agat, inuitum de prædio detrudi uetat. proficiscenti tibi in possessionem Prætor ipse Sex. Neui palàm dicit, ita possideto, ut tecum simul possideat Quintius: ita possideto, ut Quintio ius non auferatur. quid? tu id quemadmodum obseruas? mitto illud dicere, eum, qui non latitarit, cui Romæ domus, uxor, liberi, procurator esset; eum, qui tibi uadimonium non deseruisset: hæc omnia mitto, illud dico, dominum expulsum esse de prædio, domino à familia sua manus allatas esse ante suos lares familiares. hoc dico,*

*

Neuium ne appellauisse quidem Quintium, cum simul esset, experiri posset quotidie: deinde quòd omnia iudicia difficillima cum summa sua inuidia, maximoq; periculo P. Quintij fieri mallet, quàm illud pecuniarium iudicium, quod uno die transigi posset: ex quo uno hæc omnia nata, & profecta esse concedit. quo in loco conditionem tuli, si uellet pecuniam petere, P. Quintium iudicatum solui satisdaturum, dum ipse, si quid peteret, pari conditione uteretur. ostendi, quàm multa ante fieri conuenerit, quàm hominis propinqui bona possideri postularentur, præsertim cum Romæ domus eius, uxor, liberi essent, & procurator æque utriusque necessarius. docui, cum desertum esse dicat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

uadimonium, omnino uadimonium nullum fuisse: quo die hunc sibi promisisse dicat, eo die ne Romae quidẽ eum fuisse, id testibus me pollicitus sum planum facturum, qui & scire deberent, & causam, cur mentirentur, non haberent. ex edicto autem nõ potuisse bona possideri, demonstraui: ꝙ neque fraudandi causa latitasset, neque exilij causa solum uertisse diceretur. reliquũ est, ut eum nemo iudicio defenderit: quod contra copiosissime defensum esse contendi, non ab homine alieno, neque ab aliquo calumniatore atque improbo, sed ab equite R. propinquo & necessario suo, quem ipse Sex. Neuius procuratorem relinquere antea consuesset: neq; eum, si Tribunos appellarit, iccirco minus iudicio pati paratum fuisse; neq; potentia procuratoris Neuio ius ereptum: contra istum potentia sua tum tantummodo superiorem fuisse, nunc nobis uix respirandi potestatem dare. quaesiui, quae causa fuisset, cur bona non uenissent, cum ex edicto possiderentur. deinde illud quoq; requisiui, qua ratione ex tot creditoribus nemo neque tum idem fecerit, neque nunc cõtra dicat, omnesq; pro P. Quintio pugnent, praesertim cum in tali iudicio testimonia creditorum existimentur ad rem maxime pertinere. postea sum usus aduersarij testimonio, qui sibi eum nuper edidit socium, quem, quomodo nũc intendit, ne in uiuorum quidem numero tum demonstrat fuisse. tum illam incredibilem celeritatem seu potius audaciam protuli: confirmaui necesse esse aut biduo DCC millia passuũ esse decursa, aut Sex. Neuium diebus cõpluribus ante in possessionem misisse, quàm postularet, ut ei liceret bona possidere. postea recitaui edictum, quod aperte dominum de praedio detrudi uetaret:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

in quo constitit Neuium ex edicto nõ possedisse, cum con fiteretur ex prædio ui detrusum esse Quintium: omnino autem bona possessa non esse constitui, quòd bonorũ pos= sessio spectetur non in aliqua parte, sed in uniuersis, quæ teneri ac possideri possint. dixi Romæ domum fuisse, quò iste ne aspirarit quidem; seruos complures, ex qui= bus iste possederit neminem, ne attigerit quidem; unum fuisse quem attingere conatus sit, prohibitum fuisse, quie uisse. in ipsa Gallia cognostis in prædia priuata Quintij Sex. Neuium nõ uenisse: denique ex hoc ipso saltu, quem per uim expulso socio possedit, seruos priuatos Quintij non omnes eiectos esse. ex quo, & ex cæteris dictis, fa= ctis, cogitatisq; Sex. Neuij quiuis potest intelligere, istum nihil aliud egisse, neque nunc agere, nisi uti per uim, per iniuriam, per iniquitatem iudicij totum agrum, qui com munis est, suum facere possit. Nunc, causa perorata, res ipsa & periculi magnitudo C. Aquili cogere uide= tur, ut te, atq; eos, qui tibi in consilio sunt, obsecret, obte= steturq; P. Quintius per senectutem, ac solitudinem suã, nihil aliud, nisi ut uestræ naturæ bonitatiq; obsequami= ni: ut, cum ueritas cum hoc faciat, plus huius inopia possit ad misericordiam, quàm illius opes ad crudelita= tem. quo die ad te iudicem uenimus, eodem die illorum minas, quas ante horrebamus, negligere cœpimus. si cau sa cum causa contenderet, nos nostram perfacile cuiuis probaturos statuebamus. quòd uitæ ratio cum ratione uitæ decerneret, iccirco nobis etiam magis te iudice opus esse arbitrati sumus: ea res enim nunc in discrimen uer satur, utrum ne possit se contra luxuriem, ac licentiam rusticana illa atque inculta parsimonia defendere; an

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

deformata atq; ornamentis omnibus spoliata, nuda cupiditati, petulantiæq; addicatur. non comparat se tecum gratia P. Quintius Sex. Neui, non opibus, non facultate contendit: omneis tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit. fatetur se non belle dicere, non ad uoluntatem loqui posse, non ab afflicta amicitia transfugere, atque ad florentem aliam deuolare, non profusis sumptibus uiuere, non ornare magnifice splendideq; conuiuium, non habere domum clausam pudori & sanctimoniæ, patentem atq; adeo expositam cupiditati & uoluptatibus: contra, sibi officium, fidem, diligentiam, uitam omnino semper horridam atq; aridam cordi fuisse. ista superiora esse, ac plurimum posse his moribus sentit. quid ergo est? non usque eò tamen, ut in capite fortunisq; hominum honestissimorum dominētur ij, qui, relicta bonorum uirorum disciplina, & quæstum, & sumptum Gallonij sequi maluerunt, atq; etiam, quod in illo non fuit, cum audacia perfidiaq; uixerunt. si licet uiuere eum, quem Sex. Neuius non uult, si est homini honesto locus in ciuitate inuito Neuio, si fas est respirare P. Quintium contra nutum ditionemq; Neuij, si, quæ pudore ornamenta sibi peperit, ea potest contra petulantiam te defendente obtinere: spes est, & hunc miserum, atque infelicem aliquando tamen posse consistere. sin et poterit Neuius id quod libet, et ei libebit quod non licet: quid agendum est? qui deus appellandus est? cuius hominis fides imploranda est? qui denique questus, qui mœror dignus inueniri calamitate tanta potest? miserum est, exturbari fortunis omnibus: miserius est, iniuria. acerbum est, ab aliquo circunueniri: acerbius, à propinquo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

calamitosum est, bonis euerti: calamitosius, cum dedecore. funestum est, à forti atq; honesto uiro iugulari: funestius, ab eo, cuius uox præconio quæstu prostitit. indignum est, à pari uinci, aut superiore: indignius, ab inferiore, atq; humiliore. luctuosum est, tradi alteri cum bonis: luctuosius, inimico. horribile est, causam capitis dicere: horribilius, priore loco dicere. omnia circunspexit Quintius, omnia periclitatus est C. Aquili: non Prætorem modo, à quo ius impetraret, inuenire nõ potuit, atq; adeo ne unde arbitratu quidem suo postularet: sed ne amicos quidem Sex. Neuij, quorum sæpe & diu ad pedes iacuit stratus, obsecrans per deos immortales, ut aut secum iure contenderent, aut iniuriam sine ignominia sibi imponerent. denique ipsius inimici uultum superbissimum subijt: ipsius Sex. Neuij lacrymans manum apprehendit, in propinquorum bonis proscribendis exercitatam: obsecrauit per fratris sui mortui cinerem, per nomen propinquitatis, per ipsius coniugem & liberos, quibus propior P. Quintio nemo est, ut aliquando misericordiam caperet: aliq̃, si non propinquitatis, at ætatis suæ, si nõ hominis, at humanitatis rationẽ haberet: ut secum aliquid integra sua fama, qualibet, dũmodo tolerabili, conditione transigeret. ab ipso repudiatus, ab amicis eius nó subleuatus, ab omni magistratu agitatus atq; perterritus, quẽ præter te appellet, habet neminẽ. tibi se, tibi suas omneis opes, fortunasq; cómendat: tibi cómittit existimationẽ ac spem reliquæ uitæ: multis uexatus cótumelys, plurimis iactatus iniurijs, nó turpis ad te, sed miser cófugit. è fundo ornatissimo deiectus, ignominijs omnibus appetitus, cũ illũ in suis paternis bonis dominari ui=

deret, ipse filiæ nubili dotē cōficere nō posset, nihil alienū tamen uita superiore cōmisit. itaq; te hoc obsecrat C. Aquili, ut quā existimationē, quā honestatē in iudiciū tuū propè acta iam ætate decursáq; attulit, eam liceat ei secum ex hoc loco efferre, ne is, de cuius officio nemo unquam dubitauit, sexagesimo denique anno dedecore, macula, turpissimáq; ignominia notetur: ne ornamentis eius omnibus Sex. Neuius pro spolijs abutatur; ne per te ferat, quo minus quæ existimatio P. Quintiū usq; ad senectutē perduxit, eadem usq; ad rogum prosequatur.

PRO SEX. ROSCIO AMERINO. ORATIO II.

CREDO EGO Vos iud. mirari, quid sit, quòd, cum tot summi oratores hominesq; nobilissimi sedeant, ego potissimum surrexerim, is, qui neque ætate, neq; ingenio, neq; auctoritate sim cum his, qui sedeant, cōparandus. omnes enim hi, quos uidetis adesse in hac causa, iniuriam nouo scelere cōflatam putāt oportere defendi, defendere ipsi propter iniquitatem temporum non audent. ita fit, ut adsint, propterea ꝙ officium sequuntur: taceant autem iccirco, quia periculum metuūt. quid ergo? audacissimus ego ex omnibus? minime. at tanto officiosior, quàm cæteri? ne istius quidem laudis ita sum cupidus, ut alijs eam præreptam uelim. quæ me igitur res præter cæteros impulit, ut causam Sex. Roscij reciperem? quia, si quis istorum dixisset, quos uidetis adesse, in quibus summa auctoritas est, atq;

amplitudo, si uerbū de Rep. fecisset, id quod in hac causa fieri necesse est, multo plura dixisse, quàm dixisset, putaretur: ego etiam si omnia, quæ dicenda sunt, libere dixero, nequaquam tamen similiter oratio mea exire, atq; in uulgus emanare poterit. deinde, quòd cæterorum neque dictum obscurum potest esse propter nobilitatem, & amplitudinem, neque temere dicto concedi propter ætatem & prudentiam: ego si quid liberius dixero; uel occultum esse propterea, quòd non dum ad Remp. accessi; uel ignosci adolescentiæ meæ poterit. tametsi non modo ignoscendi ratio, uerum etiam cognoscendi consuetudo iā de ciuitate sublata est. accedit illa quoque causa, quòd à cæteris forsitan ita petitum sit, ut dicerent, ut utrumuis saluo officio se facere posse arbitrarentur: à me autem ij contenderunt, qui apud me & amicitia, & beneficijs, & dignitate plurimum possunt: quorum ego neq; beneuolentiā erga me ignorare, nec auctoritatem aspernari, nec uolūtatem negligere debeam. his de causis ego huic causæ patronus extiti: non electus unus, qui maximo ingenio; sed relictus ex omnibus, qui minimo periculo possem dicere: neq; uti satis firmo præsidio defensus Sex. Roscius, uerū uti ne omnino desertus esset. forsitan quæratis, qui iste terror sit, & quæ tanta formido, quæ tot ac tales uiros impediat, quo minus pro capite & fortunis alterius, quemadmodum consueuerunt, causam uelint dicere. quod adhuc uos ignorare nō mirum est, propterea q consulto ab accusatoribus, eius rei, quæ conflauit hoc iudiciū, mentio facta non est. quæ res ea est? bona patris huiusce Sex. Roscij, quæ sunt sexagies, quæ de uiro fortissimo & clarissimo L. Sylla, quem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

honoris causa nomino, duobus millibus nummũ sese dicit emisse adolescens uel potentissimus hoc tẽpore nostræ ciuitatis L. Cornelius Chrysogonus. is à uobis iudices hoc postulat, ut, quoniam in alienam pecuniam tã plenam, atq; præclaram nullo iure inuaserit, quoniamq; ei pecuniæ uita Sex. Roscij obstare, atq; officere uideatur, deleatis ex animo suo suspicionem omnẽ, metumq; tollatis. sese hoc incolumi nõ arbitratur huius innocentis patrimoniũ tam amplũ, & copiosum posse obtinere: damnato et eiecto, sperat se posse, quod adeptus est per scelus, id per luxuriã effundere atq; consumere. hunc sibi ex animo scrupulum, qui se dies noctesq; stimulat ac pungit, ut euellatis postulat: ut ad hanc suam prædã tam nefariam adiutores uos profiteamini. si uobis æqua et honesta postulatio uidetur iudices: ego cõtra breuem postulationẽ affero, & (quomodo mihi persuadeo) aliquanto æquiorẽ. primũ à Chrysogono peto, ut pecunia fortunisq; nostris contentus sit, sanguinẽ et uitã ne petat: deinde à uobis iudices, ut audaciũ sceleri resistatis, innocentiũ calamitatem leuetis, & in causa Sex. Roscij periculum, quod in omnes intenditur, propulsetis. ꝙ si aut causa criminis, aut facti suspicio, aut quælibet deniq; uel minima res reperietur, quamobrẽ uideãtur illi nõ nihil tamen in deferendo nomine secuti; postremo si præter eam prædã, quam dixi, quicquã aliud causæ inueneritis: non recusamus, quin illorũ libidini Sex. Roscij uita dedatur. sin aliud agitur nihil, nisi ut his ne quid desit, quibus satis nihil est; si hoc solum hoc tẽpore pugnatur, ut ad illã opimã præclaramq; prædam dãnatio Sex. Roscij, uelut cumulus, accedat: nõne cum multa indigna, tum uel hoc indignissimum est,

uos idoneos habitos,per quorū ſententias,iusq; iurādū id aſſequantur,quod antea ipſi ſcelere & ferro aſſequi con ſuerunt? qui ex ciuitate in ſenatū propter dignitatē,ex ſenatu in hoc cōſiliū delecti eſtis propter ſeueritatē:ab his hoc poſtulare homines ſicarios atq; gladiatores,nō modo ut ſupplicia uitēt,quæ à uobis pro maleficijs ſuis metuere atq; horrere debēt,uerū etiā ut ſpolijs Sex.Roſcij hoc iudicio ornati auctiq; diſcedāt? his de rebus tātis,tamq; atrocibus neq; ſatis me cōmode dicere,neq; ſatis grauiter cōqueri,neq; ſatis libere uociferari poſſe intelligo: nā cōmoditati ingeniū,grauitati ætas,libertati tēpora ſunt im pedimēto.huc accedit ſummus timor: quē mihi natura pudorq; meus attribuit,et ueſtra dignitas,et uis aduerſariorū,et Sex.Roſcij pericula.quapropter uos oro atq; ob ſecro iudices,ut attēte,bonaq; cū uenia uerba mea audiatis.fide ſapiētiaq; ueſtra fretus,plus oneris ſuſtuli,q̄ ferre me poſſe intelligo.hoc onus ſi uos aliqua ex parte alleuabitis,feram,ut potero, ſtudio et induſtria iudices. ſin à uobis(id quod nō ſpero) deſerar,tamē animo nō deficiam,et id, quod ſuſcepi, quoad potero, perferam. ꝙ ſi perferre nō potero,opprimi me onere officij malo, q̄ id, quod mihi cum fide ſemel impoſitū eſt, aut propter perfidiā abijcere,aut propter infirmitatē animi deponere. te quoq; magnopere M.Fanni quæſo,ut,qualē te iam antea populo R.præbuiſti, cū huic idē quæſtioni iudex præeſſes,talem te et nobis,et populo R.hoc tempore impertias. quanta multitudo hominum cōuenerit ad hoc iudicium, uides: quæ ſit omniū mortalium expectatio,quæ cupiditas,ut acria ac ſeuera iudicia fiant, intelligis. longo interuallo iudicium inter ſicarios hoc primum cōmittitur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

cum interea cædes indignissimæ maximæq; factæ sint. omnes hanc quæstionem te Prætore de manifestis maleficijs, quotidianoq; sanguine haud remissius sperant futuram. qua uociferatione in cæteris iudicijs accusatores uti consueuerũt, ea nos hoc tempore utimur, qui causam dicimus. petimus abs te M. Fanni, à uobisq; iud. ut quãacerrime maleficia uindicetis, ut quamfortissime hominibus audacissimis resistatis, ut hoc cogitetis, nisi in hac causa, qui uester animus sit, ostendetis, eò prorũpere hominum cupiditatem, & scelus, et audaciam, ut non modo clam, uerum etiam hic in foro, ante tribunal tuum M. Fanni, ante pedes uestros iudices, inter ipsa subsellia cædes futuræ sint: etenim quid aliud hoc iudicio tẽtatur, nisi ut id fieri liceat? accusant ij, qui in fortunas huius inuaserũt: causam dicit is, cui præter calamitatem nihil reliquerũt. accusant ij, quibus occidi patrem Sex. Roscij bono fuit: causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, uerum etiam egestatem. accusant ij, qui hunc ipsum iugulare summe cupierunt: causam dicit is, qui etiã ad hoc ipsum iudiciũ cum præsidio uenit, ne hic ibidem ante oculos uestros trucidetur. deniq; accusant ij, quos populus poscit: causam dicit is, qui unus relictus ex illorum nefaria cæde restat. atq; ut facilius intelligere possitis iudices, ea, quæ facta sunt, indigniora esse, q̃ hæc sunt, quæ dicimus: ab initio res quemadmodum gesta sit, uobis exponemus, quo facilius & huius hominis innocentissimi miserias, & illorum audaciam cognoscere possitis, & Reip. calamitatem. Sex. Roscius pater huiusce, municeps Amerinus, fuit cum genere, & nobilitate, & pecunia non modo sui municipij, uerum etiam eius uicini-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

tatis facile primus, tum gratia atq; hospitijs florens hominum nobilissimorum : nam cum Metellis, Seruilys, Scipionibus *erat ei non modo hospitium, uerum etiam domesticus usus & consuetudo : quas(ut æquum est) familias honestatis amplitudinisq; gratia nomino . itaque ex suis omnibus commodis hoc solum filio reliquit: nam patrimonium domestici prædones ui ereptum possident: fama & uita innocentis ab hospitibus, amicisq; paternis defenditur . hic cum omni tempore nobilitatis fautor fuisset, tum hoc tumultu proximo, cum omnium nobiliũ dignitas, & salus in discrimen ueniret, præter cæteros in ea uicinitate eam partem, causamq; opera, studio, auctoritate defendit : etenim rectum putabat, pro eorum honestate se pugnare, propter quos ipse honestissimus inter suos numerabatur. posteaquam uictoria constituta est, ab armisq; recessimus : cum proscriberentur homines, atq; ex omni regione caperentur ij, qui aduersarij fuisse putabantur, erat ille* Romæ *frequens, atq; in foro, & in ore omnium quotidie uersabatur, magis ut exultare uictoria nobilitatis uideretur, q̃ timere ne quid ex ea calamitatis sibi accideret. erant ei ueteres inimicitiæ cũ duobus* Roscijs Amerinis, *quorum alterum sedere in accusatorum subsellijs uideo, alterum tria huiusce prædia possidere audio . quas inimicitias si tam cauere potuisset, q̃ metuere solebat, uiueret : neq; enim iud. iniuria metuebat : nam duo isti sunt* T. Roscij, *quorum alteri* Capitoni *cognomen est : iste, qui adest,* Magnus *uocatur: homines eiusmodi, alter plurimarum palmarum uetus ac nobilis gladiator habetur : hic autem nuper se ad eum lanistã contulit, qui, cũ ante hãc pugnam tyro esset scien=*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

tia, facile ipsum magistrũ scelere, audaciaq; superauit. nã cum hic Sex. Roscius esset Ameriæ, T. autẽ iste Roscius Romæ; cũ hic filius assiduus in prædijs esset, cumq; se uolũtate patris rei familiari, uitæq; rusticæ dedisset, iste autẽ freques Romæ esset: occiditur ad balneas Palatinas rediẽs à cœna Sex. Roscius. spero ex hoc ipso nõ esse obscurũ, ad quẽ suspicio maleficij pertineat. uerũ id, quod adhuc est suspiciosum, nisi perspicuũ res ipsa fecerit, hũc affinem culpæ iudicatote. Occiso Sex. Roscio primus Ameriã nuntiat Mãlius Glaucia quidã, homo tenuis, libertinus, cliens, & familiaris istius T. Roscij: & nuntiat domũ, nõ filij, sed T. Capitonis inimici. & cum post horam primã noctis occisus esset, primo diluculo nuntius hic Ameriã uenit. decẽ horis nocturnis sex & quinquaginta millia passuũ cisijs peruolauit: nõ modo ut exoptatum inimico nuntium primus afferret, sed etiam cruorẽ inimici quãrecẽtissimum, telumq; paulo ante è corpore extractũ ostẽderet. quatriduo, quo hæc gesta sunt, res ad Chrysogonũ in castra L. Syllæ Volaterras defertur: magnitudo pecuniæ demõstratur: bonitas prædiorum (nam fundos decem & tres reliquit, qui Tyberim ferè omnes tangũt) huius inopia & solitudo cõmemoratur. demonstrant, cũ pater huiusce Sex. Roscius, homo tã splendidus & gratiosus, nullo negotio sit occisus, perfacile hũc, hominẽ incautum, & rusticũ, et Romæ ignotum, de medio tolli posse. ad eã rem operam suã pollicentur. ne diutius uos teneã iud. societas coitur. cũ iam proscriptionis mentio nulla fieret, & cũ, etiam qui antea metuerant, redirent, ac iam defunctos sese periculis arbitrarentur: hominis studiosissimi nobilitatis manceps fit Chrysogonus:

tria prædia uel nobilissima Capitoni propria tradũtur, quæ hodie possidet: in reliquas omnes fortunas iste T. Roscius nomine Chrysogoni, quemadmodũ ipse dicit, impetum facit. hæc bona sexagies HS, emuntur duobus millibus nummũ. hæc omnia iud. imprudẽte L. Sylla facta esse certo scio. neq;.n.mirum, cũ eodem tempore & ea, quæ præterita sunt, & ea, quæ uidentur instare, præparet; cũ & pacis cõstituendæ rationẽ, & belli gerendi potestatẽ solus habeat; cũ omnes in unum spectent, unus omnia gubernet; cũ tot tantisq; negotijs distentus sit, ut respirare libere non possit: si aliquid non animaduertat: cũ præsertim tã multi occupationẽ eius obseruẽt, tempusq; aucupẽtur; ut, simul atq; ille despexerit, aliquid huiuscemodi moliantur. huc accedit, ꝙ quamuis ille felix sit, sicut est, tamen in tanta felicitate nemo potest esse in magna familia, qui neminẽ neq; seruum, neq; libertum improbũ habeat. interea iste T. Roscius uir optimus, procurator Chrysogoni, Ameriã uenit, in prædia huius inuadit, hũc miserum, luctu perditum, qui non dũ etiam paterno funeri iusta soluisset, nudum eijcit domo; atq; focis patrijs, dijsq; penatibus præcipitem iudices exturbat: ipse amplissimæ pecuniæ fit dominus: qui in sua re fuisset egentissimus, erat (ut fit) insolens in aliena: multa palàm domum suã auferebat, plura clã de medio remouebat: non pauca suis adiutoribus large effuseq; donabat, reliqua constituta auctione uendebat. quod Amerinis usq; eò uisum est indignum, ut urbe tota fletus gemitusq; fieret: etenim multa simul ante oculos uersabantur: mors hominis florentissimi Sex. Roscij crudelissima: filij autem eius egestas indignissima, cui de tanto patrimonio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

prædo iste nefarius ne iter quidem ad sepulcrum patriũ reliquisset: bonorum emptio, flagitiosa possessio, furta, rapinæ, donationes. nemo erat, qui nõ ardere omnia mallet, q̃ uidere in Sex. Roscij uiri optimi, atq; honestissimi bonis iactantem se, ac dominantẽ T. Roscium. itaq; decurionum decretum statim fit, ut decemprimi proficiscãtur ad L. Syllam; doceãtq; eum, qui uir Sex. Roscius fuerit; conquerantur de istorum scelere & iniurijs; orẽt, ut & illius mortui famam, & filij innocentis fortunas cõseruatas uelit. atque ipsum decretum quæso cognoscite. DECRETVM DECVRIONVM. Legati in castra ueniunt. intelligitur iud. id quod iam ante dixi, imprudente L. Sylla scelera hæc & flagitia fieri: nã statim Chrysogonus & ipse ad eos accedit, & homines nobiles allegat ijs, qui peterent, ne ad Syllam adirent, & omnia Chrysogonum, quæ uellent, esse facturum pollicerẽtur. usq; adeo autem ille pertimuerat, ut mori mallet, q̃ de his rebus Syllam doceri. homines antiqui, qui ex sua natura cæteros fingerent, cum ille confirmaret sese nomẽ Sex. Roscij de tabulis exẽpturum, prædia uacua filio traditurum, cumq; id ita futurũ T. Roscius Capito, qui in X. legatis erat, adpromitteret, crediderunt, Ameriam re inorata reuerterunt. ac primo rem differre quotidie ac procrastinare isti cœperunt, deinde aliquãto lentius, nihil agere atq; deludere, postremo (id quod facile intellectũ est) insidias uitæ huiusce Sex. Roscij parare, neq; sese arbitrari posse diutius alienam pecuniam domino incolumi obtinere. quod is simul atq; sensit, de amicorum cognatorumq; sententia Romam confugit, & sese ad Cæciliam Nepotis filiam, quã honoris causa nomino, cõtulit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

qua pater usus erat plurimum. in qua muliere iud. etiã nunc, id quod omnes semper existimauerunt, quasi exempli causa uestigia antiqui officij remanent. ea Sex. Roscium inopem, eiectum domo, atq; expulsum ex suis bonis, fugientem latronum tela & minas, recepit domum, hospitiq; oppresso iam, desperatoq; ab omnibus opitulata est. eius uirtute, fide, diligentia factum est, ut hic potius uiuus in reos, q̃ occisus in proscriptos referretur. nã postquam isti intellexerunt, summa diligẽtia uitam Sex. Roscij custodiri, neq; sibi ullam cædis faciundæ potestatẽ dari: consilium ceperunt plenum sceleris, & audaciæ, ut nomen huius de parricidio deferrent, ut ad eam rem aliquem accusatorem ueterem compararent, qui de ea re posset dicere aliquid, in qua re nulla subesset suspicio, deniq;, ut, quoniam crimine non poterant, tempore ipso pugnarent: ita loqui homines, q̃ iudicia tam diu facta nõ essent, condemnari eum oportere, qui primus in iudiciũ adductus esset: huic autem patronos propter Chrysogoni gratiam defuturos: de bonorum uenditione, & de ista societate uerbum esse facturum neminem: ipso nomine parricidij, & atrocitate criminis, fore, ut hic nullo negotio tolleretur, cum ab nullo defensus esset. hoc consilio atq; adeo hac amentia impulsi, quem ipsi, cum cuperent, non potuerunt occidere, eum iugulãdum uobis tradiderunt. quid primum querar? aut unde potissimum exordiar iud? aut quod, aut à quibus auxilium petam? deorum ne immortalium? populi ne Romani? uestrã ne, qui summam potestatem habetis, hoc tempore fidem implorem? pater occisus nefarie, domus obsessa, ab inimicis bona adẽpta, possessa, direpta: filij uita infesta, sæpe ferro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41

atq; insidijs appetita. qd ab his tot maleficijs sceleris abesse uidetur? tamẽ hæc alijs nefarijs cumulãt atq; adaugent: crimen incredibile confingunt: testes in hũc & accusatores huiusce pecunia cõparant: hanc conditionẽ misero ferunt, ut optet utrũ malit, ceruices Roscio dare, an insutus in culeũ supplicium parricidarũ, per summum dedecus uitã amittere. patronos huic defuturos putauerũt, desunt. qui libere dicat, qui cũ fide defendat, id quod in hac causa est satis, quoniã quidẽ suscepi, nõ deest profecto iudices. et forsitã in suscipienda causa temere impulsus adolescentia fecerim: quoniã quidem semel suscepi, licet hercules undiq; omnes terrores, minæ, periculaq; impendeãt omnia, succurram, atq; subibo. certũ est, deliberatumq́;, quæ ad causam pertinere arbitror, omnia nõ modo dicere, uerũ etiam libenter, audacter, libereq́; dicere. nulla res tãta existat iudices, ut possit uim mihi maiorem adhibere metus, q̃ fides: etenim quis tã dissoluto animo est, qui, hæc cũ uideat, tacere ac negligere possit? patrem meũ, cũ proscriptus nõ esset, iugulastis: occisum in proscriptorũ numerum retulistis: me domo mea per uim expulistis: patrimoniũ meum possidetis. quid uultis amplius? etiã ne ad subsellia cũ ferro atq; telis uenistis, ut hic aut iuguletis, aut condemnetis Sex. Rosciũ? hominem longe audacissimũ nuper habuimus in ciuitate C. Fimbriã, &, quod inter omnes constat, nisi inter eos qui ipsi quoq; insaniũt, insanissimũ. is cum curasset in funere C. Marij, ut Q. Scæuola uulneraretur, uir sanctissimus atque ornatissimus nostræ ciuitatis, de cuius laude neq; hic locus est ut multa dicantur, neq; plura tamen dici possunt, q̃ populus R. memoria retinet: diẽ Scæuolæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Ald.3.5.41